

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญของปัญหา

"ทุกวันนี้ อาจกล่าวได้ว่า ผู้ใหญ่เรามักพากันละทิ้งวิธีการ เก่า ๆ ในการอบรมฝึกฝน คุณธรรม และความสุภาพเรียบร้อยในกาย วาจา ใจ ของเยาวชน โดยมีได้หาวิธีที่เหมาะสม มาทดแทนให้เพียงพอ ทั้งนี้เห็นจะเป็นเพราะโดยมากเราไม่ค่อยจะคิดถึงเรื่องนี้กันนัก กว้างเหว ที่น่าสนใจและตื่นเต้นกับวิชาการใหม่กันหมด ประการหนึ่ง และด้วยผลเสียหายมิได้เกิดขึ้นฉับพลันทันที หากแต่ค่อย ๆ เกิดขึ้นทีละเล็กทีละน้อยอีกประการหนึ่ง จึงปล่อยกันมาเรื่อย ๆ จนบัดนี้ผลเสียหายที่เกิดขึ้นนั้นได้กลายเป็นปัญหาที่เกือบจะแก้กันไม่ตก ความที่เห็นกับตาและทราบ แก่ใจอยู่แล้ว ความจริง เยาวชนที่มีพันจิตใจคืออยู่แล้วและปรารถนาจะทำตัวให้ดีให้เป็นประโยชน์ นั้นมีอยู่เป็นอันมาก แต่การทำความดีโดยลำพังตนเอง เป็นของยาก จำเป็นต้องอาศัยหลักเกณฑ์ และแบบฉบับที่ดีอย่างใดอย่างหนึ่ง เป็นที่ยึดเหนี่ยว จึงจะกระทำดีได้โดยถูกต้องเหมาะสมและไม่ เบียดเบียนเวลา พวงกาย ๆ ก็คือ ต้องอาศัยผู้ใหญ่เป็นที่พึ่งหรือเป็นผู้นำนั่นเอง ผู้ใหญ่จึงต้องถือเป็น หน้าที่และความจำเป็นที่จะต้องให้ความช่วยเหลือ เคารวะที่ค้ำอย่างหนึ่งที่เราได้รับเอากิจกรรม อย่างใหม่ที่มีประสิทธิภาพสูงในการชัก เกลาและปลูกฝังความคิดความสามารถในเยาวชนเข้ามา คือกิจการลูกเสือ ซึ่งริเริ่มขึ้นต้นทางที่ และยังคงดำเนินมาได้นานจนถึงบัดนี้ มิได้ถูกลืมเลือนไป เราจึงใคอาศัยกิจการ ลูกเสือเป็นปัจจัยฝึกหัดความดีให้แก่คนของเราได้ส่วนหนึ่ง พอที่จะช่วยมิ ให้เราหมดหวัง เสียทีทีเดียว" ¹ นับได้ว่ากิจการลูกเสือมีส่วนช่วยทำให้เยาวชนของชาติดีขึ้น

¹พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช, "พระราชดำรัสพระราชทานแก่ ผู้บังคับบัญชาลูกเสือ" ณ ศาลากุสุลาสัย ส่วนจิตรลดา, 6 กรกฎาคม 2521. (อัคราเนา).

และจะ เป็นกำลังของชาติที่ติดต่อไปภายนอก การส่งเสริมและปรับปรุงกิจการลูกเสือมีความ
 จำเป็นโดยรีบด่วนที่จะต้องร่วมมือร่วมใจกันทุกฝ่าย ทั้งนี้เพราะกิจการลูกเสือเป็นสิ่งที่มีความสำคัญใน
 การอบรม บ่มนิสัยเยาวชนและพลเมืองของชาติให้เป็นผู้ที่มีความซื่อสัตย์ สุจริต มีระเบียบวินัย
 และรู้จักบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อผู้อื่นหรือต่อสาธารณสถานเป็นประการสำคัญ ฉะนั้น จึงนับ
 ว่าเป็นกิจการที่มีประโยชน์ต่ออนาคตของประเทศชาติเป็นอันมาก¹ อย่างไรก็ตามกิจการลูกเสือ
 เพียงอย่างเดียว ไม่สามารถที่จะฝึกฝนเยาวชนให้เป็นบุคคลที่มีประสิทธิภาพอันพึงประสงค์ได้เต็มที่
 เพราะการสอนลูกเสือไม่ได้เป็นการสอนเรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยเฉพาะ แต่เป็นการสอนที่สรุปรวม
 ทุกวิชาไว้ด้วยกันในตัวเอง ดังนั้นการเสริมสร้างให้เยาวชนของชาติมีลักษณะอันพึงประสงค์นั้น
 นับเป็นหน้าที่ของบุคลากรหลายฝ่าย และหลายหน่วยงานที่จะต้องให้ความร่วมมือกันอย่างจริงจัง
 เพราะการสร้างคนนั้นไม่สามารถจะเห็นผลได้ในวันเดียว แต่จำเป็นต้องสร้างเสริมอบรม
 สั่งสอนกันมาตั้งแต่ยังเป็นเด็ก ซึ่งสถานที่ที่จะให้การอบรมเด็กได้พร้อมทั้งสติ ปัญญา กาย จาจา
 ใจ คือโรงเรียนทุกระดับ โดยเฉพาะระดับประถมศึกษา เพราะ "โรงเรียนประถมศึกษา
 เป็นแหล่งที่เสริมสร้างประสบการณ์ และพัฒนาการให้แก่เด็กวัยประมาณ 6 - 12 ปี บางโรง-
 เรียบอาจมีชั้นเด็กเล็กที่รับเด็กก่อนวัยเรียนอีกด้วย โรงเรียนเป็นแหล่งสืบทอดวัฒนธรรม เป็น
 สถานที่ปลูกฝังคุณธรรม และเป็นสื่อสัมพันธ์ที่เชื่อมโยงครอบครัวกับสังคมให้ประสานกันสนิท"²
 ดังนั้นเมื่อโรงเรียนรับนักเรียนอายุ 6 - 12 ปี เข้ามาแล้ว นักเรียนเหล่านี้จะได้พัฒนาความ
 สามารถของตนในด้านต่าง ๆ เพื่อให้พร้อมที่จะประกอบอาชีพสุจริตตามความถนัด ความเหมาะสม
 อยู่ก็มีสุขตามควรแก่สภาพ ความสามารถในด้านต่าง ๆ ที่โรงเรียนมีโอกาสนำมาให้เกิดขึ้น
 ได้แก่

ศูนย์จตุรพักตรพิมาน
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

¹ เกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์, "คำปราศรัยเนื่องในพิธีเปิดการประชุมลูกเสือ สภาลูกเสือ
 แห่งชาติ ครั้งที่ 14" ณ หอประชุมสุรสุสภา, 5 กรกฎาคม 2521. (อัครสำเนา).

² สมณ อมรวิวัฒน์, "โรงเรียนประถมศึกษา : ความหมายในแนวคิดใหม่,"
โครงการอบรมเสริมสมรรถภาพครูประถมศึกษา ครั้งที่ 1 (ภาควิชาประถมศึกษา คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, มีนาคม 2524) หน้า 1.

1. ความเป็นคนที่ โดดแกการปลุกฝังคุณสมบัติอันคิ่งามต่าง ๆ เช่น ความไม่เห็นแก่ตัว ความเสียสละ ความซื่อสัตย์ ความขยัน การประหยัด ความมีวินัย ฯลฯ คุณสมบัติเหล่านี้ของปลุกฝังให้เกิดขึ้น จนปรากฏเป็นนิสัยและปฏิบัติได้จริง มีไขบออกแลกกันแต่เพียงภาคทฤษฎีเท่านั้น

2. ความเป็นผู้มีความรู้ โดดแกการชี้แจง แนะนำให้รู้และเข้าใจเรื่องราวที่มีประโยชน์ต่อการดำรงชีวิต เช่น ภาษาไทย คณิตศาสตร์ ธรรมชาติสิ่งแวดล้อมตนเอง สังคมประเทศชาติ พลังงาน พื้นฐานอาชีพ ฯลฯ ความรู้ต่าง ๆ เหล่านี้มีใช้ความรู้สำเร็จรูปที่ครูคอยป้อนให้ แต่เป็นความรู้ที่เกิดจากการศึกษา พิจารณา ไตร่ตรอง และสรุปร่วมกันทั้งครูและนักเรียนว่าเป็นความรู้ที่ถูกต้อง เป็นที่ยอมรับของสากล เหมาะสมกับภาวะที่เป็นอยู่

3. ความเป็นผู้มีความสามารถ คือเป็นผู้ที่ปฏิบัติได้ มีไหว้แต่เพียงทฤษฎี เช่น เมื่อเรียนรู้วิธีการแปร่งพันแล้ว นักเรียนต้องมีพื้นที่สะอาด ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ความสามารถหรือการทำเป็นนั้นจะเกิดได้ด้วยการฝึกหัดปฏิบัติจริง

4. ความเป็นผู้มีความคิด คือฝึกให้เป็นผู้ที่มีปฏิภาณไหวพริบในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ รวมทั้งสามารถนำเอาความรู้ และหลักธรรมต่าง ๆ มาใช้ให้เกิดประโยชน์สุขแก่ตนเอง การสอนให้คนมีความคิด เป็นการฝึกให้เด็กคิดได้เอง ตักสินใจแก้ปัญหาเองอยู่เสมอ มีใช้ให้ฟังแต่คำสั่งสอนเท่านั้น

5. ความเป็นพลเมืองดี คือเป็นผู้รู้จักว่า ควรทำอะไรเพื่อชาติบ้านเมือง เพื่อให้อยู่ควยความสงบสุข เช่น เป็นผู้ใหญ่มากกว่าผู้รับ ถ้าคนเรานึกถึงและกระทำการเพื่อคนอื่นที่มีไหว้ญาติ หรือพวกพ้องของคนอยู่เสมอจึงถือว่าเป็นพลเมืองดีได้ คุณสมบัติเช่นว่านี้จะเกิดได้ด้วยการฝึกหัดปฏิบัติจริงได้ มีใช้เกิดจากการอ่านหรือท่องจำตามตำรา¹

¹ กรมวิชาการ, กระทรวงศึกษาธิการ. "การจะใช้แผนการสอน," แผนการสอน กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 (กรุงเทพมหานคร: อมรินทร์การพิมพ์, 2524.) หน้า 2 - 3.

นอกจากการพัฒนาความเป็นคนดี คนใฝ่รู้ ใฝ่เรียน รู้จักพึ่งตนเอง ทึกเอง ตัดสินใจเอง และอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุขให้แก่เด็กไทยทุกคนแล้ว โรงเรียนยังต้องสร้างเสริมคุณสมบัติอันพึงประสงค์ให้เกิดขึ้นในเด็ก คือ

1. ความเสียสละ เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม ไม่เห็นแก่ตัว
2. ความมีวินัยในตัวเอง และมุ่งมั่นทำงานให้สำเร็จ
3. ความขยันหมั่นเพียร ซื่อสัตย์ และอดทน เป็นคุณสมบัติรวมหลาย ๆ อย่าง เพราะถ้ามีแต่วินัย เสียสละ แต่เป็นคนเกียจคร้าน ไม่มีความซื่อสัตย์สุจริตแล้ว ก็จะไม่สามารถรักษาอาชีพโดยของเราได้
4. การรู้จักคิด วิचारณ์ และรู้จักตัดสินใจอย่างมีเหตุผล แทนที่จะใช้กฎหมาย ใช้อำนาจบาครใหญ่ หรือใช้สิ่งที่เป็นความเคยชิน เป็นเครื่องตัดสินปัญหาชีวิต
5. ความมีขันติธรรมต่อคำวิจารณ์ ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญในการอยู่ร่วมกันในระบอบประชาธิปไตย
6. ความมีน้ำใจเป็นนักกีฬา รู้จักยกย่องผู้อื่น ปัจจุบันคนไทยยังขาดสิ่งนี้มาก เช่น ใครทำดีคนส่วนใหญ่ก็จะอิจฉา ซึ่งความรู้สึกเช่นนี้ย่อมไม่เป็นผลดีในการสร้างความสามัคคีในหมู่เหล่า ฉะนั้น ความมีน้ำใจนักกีฬา ใจกว้าง ยอมรับเมื่อทำผิด ให้อภัยในสิ่งที่ควรอภัย จึงเป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างยิ่ง
7. การรู้จักทำงาน และอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ ต้องรู้จักเป็นผู้ให้ ผู้รับ ผู้นำ และเป็นผู้ตามที่ดี
8. การประหยัดเป็นสิ่งสำคัญที่จะต้องสร้างให้เกิดในตัวเด็ก เพราะปัจจุบันคนที่รู้จักประหยัดจึงจะสร้างอนาคตของตนได้ และจะมีชีวิตสุขสบายในภายหลัง ความทรูทราฟุ่มเฟือย และการเอาแต่ยบอย่างคณั่งมี จะทำให้คนมีชีวิตอยู่อย่างไม่เป็นสุข และเกิดปัญหา

ขึ้นในภายหลัง ซึ่งควรจะมีชี้แนะให้เด็กเห็น และเกิดความเข้าใจเป็นอย่างดีว่า ควรจะปฏิบัติ
 คนอย่างไร จึงจะทำให้ตนเองมีชีวิตที่สงบสุขได้¹

คุณสมบัติต่าง ๆ เหล่านี้ เป็นสิ่งที่กำหนดไว้เป็นแนวทางในการจัดสอนเพื่อเสริมสร้าง
 เยาวชนของชาติ ตามหลักสูตรฉบับพุทธศักราช 2521 และถ้าเอาวัตถุประสงค์ของกิจการ
 ลูกเสือเนวกเขาควยแล้ว จะเห็นได้ว่า มีความสอดคล้องต่อกันกับหลักสูตรฉบับพุทธศักราช
 2521 ในขณะนี้ คือ

วัตถุประสงค์ของขบวนการลูกเสือ ตามบทบัญญัติแห่ง ธรรมนูญของสมาชิกลูกเสือโลก
 คือ เพื่อพัฒนาเด็กชาย คนรุ่นหนุ่ม และคนหนุ่มให้เป็นพลเมืองที่ดีโดย

1. การฝึกอบรมมนิสัย
2. ฝึกอบรมให้มนิสัยในการสังเกต ระเบียบวินัย และกาพึ่งตนเอง
3. พร่ำสอนให้มีความจงรักภักดีต่อชาติ ซื่อสัตย์สุจริต และเห็นอกเห็นใจผู้อื่น
4. สอนให้รู้จักบำเพ็ญตนเพื่อสาธารณประโยชน์ และให้รู้จักทำการฝีมือเพื่อ
 ประโยชน์ของตนเอง
5. ส่งเสริมให้มีพัฒนาในทางกาย จิตใจ และศีลธรรม

คณะลูกเสือแห่งชาติ มีวัตถุประสงค์เพื่อฝึกอบรมมนิสัยลูกเสือให้เป็นพลเมืองที่
 ตามจารีตประเพณี และอุดมคติดังต่อไปนี้

1. ให้มนิสัยในการสังเกต จกจำ เชื่อฟัง และพึ่งตนเอง
2. ให้ซื่อสัตย์ สุจริต มีระเบียบวินัย และเห็นอกเห็นใจผู้อื่น

¹ กรมวิชาการ, กระทรวงศึกษาธิการ, "การสร้างเสริมลักษณะนิสัย," แผนการสอน
กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4. หน้า 9 - 10.

แม้จะมีการกล่าวถึงความสำคัญของกิจการลูกเสือทั้งข้างต้น รวมทั้งจำนวนผู้กำกับที่เพิ่มขึ้น แต่กิจการลูกเสือในโรงเรียนยังไม่เจริญก้าวหน้าเท่าที่ควรจะเป็น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะกิจการลูกเสือในโรงเรียนเกี่ยวข้องกับบุคคลหลายฝ่าย รวมทั้งปัจจัยในการจัดดำเนินการหลายเรื่อง: สมควรจะได้รับ การส่งเสริม และสนับสนุนมากกว่านี้ จึงน่าจะได้มีการศึกษาค้นคว้า และรวบรวมปัญหาเพื่อหาทางแก้ไข หรือยุติมิให้เกิดขึ้นต่อไป

ปัญหาการจัดการเรียนการสอนลูกเสือนี้ ได้มีการประชุม สัมมนา ในหมู่เจ้าหน้าที่กองลูกเสือแห่งชาติบ้างแล้ว แต่การวิจัยเรื่องปัญหาการสอนลูกเสือในโรงเรียนประถมศึกษา นี้ ยังไม่มีผู้ใดทำการวิจัยไว้โดยตรงมาก่อน ดังนั้น ผู้วิจัยจึงเกิดความสนใจที่จะศึกษาค้นคว้าปัญหาการสอนลูกเสือในโรงเรียนประถมศึกษาโดยละเอียด เพื่อเป็นการประมวลปัญหาต่าง ๆ ที่มีอยู่ให้เห็นเด่นชัดขึ้น ซึ่งผลจากการวิจัยครั้งนี้จะเป็นแนวทางให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ในการปรับปรุงสภาพการสอนลูกเสือในโรงเรียนประถมศึกษา ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้กำกับ รองผู้กำกับ และวิทยากรลูกเสือเกี่ยวกับเรื่องทั่ว ๆ ไปในกิจการลูกเสือของโรงเรียนประถมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาปัญหาการสอนลูกเสือในสถานต่าง ๆ คือ
 - 2.1 บุคลากรที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ครูใหญ่ ผู้สอน ผู้ปกครอง ผู้เรียน
 - 2.2 งบประมาณ
 - 2.3 สถานที่
 - 2.4 อุปกรณ์
 - 2.5 เวลาที่ใช้สอน

ขอบเขตของการวิจัย

1. ศึกษาความคิดเห็นของผู้กำกับ รองผู้กำกับ และวิทยากรลูกเสือเกี่ยวกับเรื่องทั่ว ๆ ไปในกิจการลูกเสือของโรงเรียนประถมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร โดยใช้แบบสัมภาษณ์เป็นรายบุคคล (Individual Interview) ซึ่งเป็นแบบสัมภาษณ์ที่ได้เตรียมคำถามไว้แล้ว

2. ศึกษาปัญหาการสอนลูกเสือโดยการสัมภาษณ์บุคคลต่าง ๆ ดังกล่าวในข้อ 1 โดยใช้แบบสัมภาษณ์เป็นรายบุคคลที่ได้เตรียมคำถามไว้แล้วในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

- 2.1 บุคลากรที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ครูใหญ่ ผู้สอน ผู้ปกครอง ผู้เรียน
- 2.2 งบประมาณ
- 2.3 สถานที่
- 2.4 อุปกรณ์
- 2.5 เวลาที่ใช้สอน

นอกจากนี้ยังศึกษาปัญหาต่าง ๆ จากการไปสังเกตการสอนลูกเสือของโรงเรียนประถมศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร โดยมีแบบสังเกตที่กำหนดหัวข้อต่าง ๆ ไว้แล้ว

3. ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่บุคลากรที่กล่าวไว้ในข้อ 1 จากโรงเรียนประถมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร 15 โรงเรียน โดยเลือกจากโรงเรียนประถมศึกษาที่สอนลูกเสือทั้งหมด 290 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 5 โดยเลือกจากโรงเรียนต่าง ๆ ซึ่งแบ่งตามขนาดของจำนวนนักเรียนคือ

- 3.1 โรงเรียนขนาดใหญ่ มีนักเรียนตั้งแต่ 1,000 คนขึ้นไป
- 3.2 โรงเรียนขนาดกลาง มีนักเรียนตั้งแต่ 500 - 1000 คน
- 3.3 โรงเรียนขนาดเล็ก มีนักเรียนต่ำกว่า 500 คน

สุ่มโรงเรียนโดยวิธีสุ่มแบบแยกประเภทจากโรงเรียนทั้ง 3 ประเภท ๆ ละ 5 โรงเรียนแล้วสุ่มแบบแยกประเภทชาย หญิง ที่เป็นผู้กำกับ รองผู้กำกับ และวิทยากรลูกเสือ รวม 150 คน จากโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง 15 โรงเรียน

1. โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (ฝ่ายประถม)
2. โรงเรียนวัดเทวสุนทร
3. โรงเรียนบางเขน
4. โรงเรียนวัดเสียนนารี
5. โรงเรียนสตรีประเทืองวิทย
6. โรงเรียนพิบูลประชาสรรค์
7. โรงเรียนสมาคมสตรีไทย
8. โรงเรียนวิสุทธิศ
9. โรงเรียนช่างอากาศอำรุง
10. โรงเรียนวัดคลองเตยใน
11. โรงเรียนวัดหัวลำโพง
12. โรงเรียนวัดสุทธาวาส
13. โรงเรียนวัดประเสริฐสุทธาวาส
14. โรงเรียนวัดกำแพง
15. โรงเรียนสตรีนทร์บางเขน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ศึกษาเรื่องของลูกเสือจากเอกสาร หนังสือ และวารสารที่เกี่ยวกับประวัติความเป็นมา ความสำคัญ ฯลฯ ของกิจการลูกเสือในต่างประเทศ และในประเทศไทย
2. ศึกษาปัญหาเกี่ยวกับการสอนลูกเสือโดยการสัมภาษณ์บุคลากรต่าง ๆ ช่างต้นในตำแหน่ง ๆ ที่ใกล้เคียงไว้ในข้อ 2 ของวัตถุประสงค์ของการวิจัย ตามแบบสัมภาษณ์ที่เตรียมไว้ รวมทั้งไปสังเกตการสอน การจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของลูกเสือ โดยมีแบบสังเกตที่จัดเตรียมหัวข้อแล้ว
3. สร้างแบบสัมภาษณ์ขึ้น 1 ชุด เพื่อใช้สัมภาษณ์ ผู้กำกับ รองผู้กำกับ และวิทยากรลูกเสือ แบบสัมภาษณ์ที่ใช้เป็นแบบสแตนด์ตาร์ทไกด์ หรือสตรัคเจอร์ อินเทอร์วิว (Standardized or Structure Interview) ซึ่งเป็นแบบสัมภาษณ์ที่ได้เตรียมคำสัมภาษณ์ไว้เรียบร้อยแล้ว

โดยมีแบบสัมภาษณ์เป็นแนวในการสัมภาษณ์ ใช้ดำเนินการในลักษณะของการสัมภาษณ์เป็นรายบุคคล (Individual Interview) ซึ่งจะเผชิญหน้ากับผู้สัมภาษณ์ โดยเฉพาะ¹ แบบสัมภาษณ์ ดังกล่าวแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ถูกสัมภาษณ์

ตอนที่ 2 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้ถูกสัมภาษณ์เกี่ยวกับเรื่องทั่วไป และปัญหาการสอนลูกเสือในคานตาง ๆ ได้แก่

- ก. บุคลากรที่เกี่ยวข้อง คือ ครูใหญ่ ผู้สอน ผู้ปกครอง ผู้เรียน
- ข. งบประมาณ
- ค. สถานที่
- ง. อุปกรณ์
- จ. เวลาที่ใช้สอน

4. สร้างแบบสังเกตการสอนชั้น 1 ชุด เพื่อใช้สังเกตการสอน การจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของลูกเสือ ซึ่งจะได้อะไรจากผู้ไปสังเกตการสอนลูกเสือของโรงเรียนแต่ละโรง รวม 3 คน

5. นำแบบสัมภาษณ์และสังเกต ไปทดลองใช้กับผู้กำกับ รองผู้กำกับและวิทยากร-ลูกเสือของโรงเรียนที่มีได้เป็นกลุ่มตัวอย่าง รวมทั้งให้มีผู้สังเกตอีก 2 คน ไปร่วมสังเกตการสอนด้วย โดยมีแบบสังเกตชุดเดียวกันเพื่อให้ได้ผลที่แน่นอน แล้วนำข้อมูลที่ได้นำมาปรับปรุงแก้ไข แบบสัมภาษณ์และแบบสังเกตให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

6. นำแบบสัมภาษณ์และแบบสังเกตที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิทางลูกเสือจำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบอีกครั้ง นำกลับไปปรับปรุงแก้ไข แล้วจึงนำไปใช้กับตัวอย่างประชากร

¹ จุมพล สวัสดิ์วิทยากร, "การสัมภาษณ์," หลักและวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์สุววรรณภูมิ, 2520) หน้า 167.

จริงที่ได้เลือกไว้แล้ว โดยการสุ่มแบบแยกประเภท ซึ่งตัวอย่างประชากรนั้นเดิมกำหนดจะใช้โรงเรียนละ 10 คน เป็นชาย 5 คน หญิง 5 คน แต่ปรากฏว่าโรงเรียนบางแห่งมี ผู้กำกับ รองผู้กำกับ และวิทยากรลูกเสือ เพียง 2 - 3 คน จึงเปลี่ยนเป็นในชั้นกลางรทั้งกล่าวเท่าที่มี อยู่ในโรงเรียนแต่ละโรง รวมเป็นประชากรทั้งหมด 150 คน

7. การวิเคราะห์ข้อมูล เมื่อรวบรวมข้อมูลได้แล้ว นำมาวิเคราะห์หาค่าร้อยละ แล้วนำเสนอในรูปของความเรียงและตาราง

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ นำมาหาค่าร้อยละ

$$\text{การหาค่าร้อยละ} = \frac{\text{จำนวนค่าคอมทั้งหมด}}{\text{จำนวนผู้ให้สัมภาษณ์ทั้งหมด}} \times 100$$

2. ข้อมูลจากแบบสังเกตคิดเป็นคะแนนรวม 45 ซึ่งหมายถึงจำนวนคะแนนที่ได้จากผู้สังเกต 3 คน จากโรงเรียน 15 โรง แต่ละคนถือเป็น 1 คะแนน ถ้าไม่ใช่ หรือไม่เห็นควย ถือเป็น 0 แล้วนำคะแนนรวมที่ได้ของแต่ละชมมาหาค่าร้อยละ

คำจำกัดความ

วิชาลูกเสือ ในการวิจัยครั้งนี้ หมายถึง การจัดการเรียนการสอนลูกเสือในระดับโรงเรียน

ผู้กำกับ หมายถึง ครูผู้สอนลูกเสือที่ผ่านการอบรมผู้กำกับลูกเสือชั้นความรู้เบื้องต้น โดยทำหน้าที่ดูแลลูกเสือ 1 กอง คือ มีลูกเสือในความรับผิดชอบ 6 หมู่ หรือ 36 คน

รองผู้กำกับ หมายถึง ครูผู้สอนลูกเสือซึ่งไม่จำเป็นต้องผ่านการอบรมผู้กำกับลูกเสือชั้นความรู้เบื้องต้นก็ได้ โดยทำหน้าที่ให้ความช่วยเหลือผู้กำกับในการดูแลลูกเสือแต่ละกอง

วิทยากร หมายถึง ผู้ที่มีความชำนาญเฉพาะด้าน และได้รับเชิญให้สอนลูกเสือเป็นครั้งคราวในงานที่ตนถนัด โดยไม่จำเป็นต้องผ่านการอบรมความรู้ทางลูกเสือก็ได้

P.T.C คือ การอบรมผู้บังคับบัญชาชั้นความรู้เบื้องต้น (Primary Training Course) เป็นการอบรมผู้บังคับบัญชาขั้นต้นแบบเดิม

B.T.C. คือ การอบรมผู้บังคับบัญชาชั้นความรู้เบื้องต้น (Cub Basic Leader Training Course) เป็นการอบรมผู้บังคับบัญชาขั้นต้น แบบใหม่ที่ใช้กันอยู่ในปัจจุบัน

A.T.C. คือ การอบรมผู้บังคับบัญชาขั้นสูง (Advanced Unit Leader Training Course) เป็นการอบรมเพื่อนำไปสู่เครื่องหมาย 2 ทอน

C.W.B. คือ การอบรมผู้บังคับบัญชาลูกเสือสำรองขั้นสูง (Cub Wood Badge) เป็นการอบรมเพื่อนำไปสู่เครื่องหมาย 2 ทอน

R.W.C คือ การอบรมผู้บังคับบัญชาลูกเสือวิสามัญขั้นสูง (Rover Wood Badge) เป็นการอบรมเพื่อนำไปสู่เครื่องหมาย 2 ทอน

A.L.T.C. คือ การอบรมผู้ช่วยผู้อำนวยการฝึก (Assistant Leader Trainer Course) เป็นการอบรมเพื่อนำไปสู่เครื่องหมาย 3 ทอน

ลูกเสือสำรอง คือ เด็กชายที่เป็นลูกเสือสำรอง จะมีอายุตั้งแต่ 8 - 11 ปีบริบูรณ์ หรือนักเรียนที่กำลังเรียนอยู่ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 - 4

ลูกเสือสามัญ คือ เด็กชายที่เป็นลูกเสือสามัญ จะมีอายุตั้งแต่ 11 ปี และไม่เกิน 17 ปีบริบูรณ์ หรือนักเรียนที่กำลังเรียนอยู่ในชั้น ม. 1 - ม. 3

ความจำกัดของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้อาจเกิดความคลาดเคลื่อนได้ เนื่องจากเมื่อครูผู้สอนรู้ว่ามีการไปคอยสังเกต จะพยายามจัดสภาพการเรียนการสอนให้ดีที่สุด โดยไม่ตรงกับลักษณะที่เป็นไปตามจริง โดยปกติ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

1. ได้ทราบความคิดเห็นของผู้กำกับ รองผู้กำกับ และวิทยากรลูกเสือ รวมทั้งได้ทราบปัญหา และวิธีแก้ไขเกี่ยวกับการดำเนินการสอนลูกเสือ
2. นำผลที่ได้ไปเป็นแนวทางในการจัดการสอนลูกเสือของโรงเรียนประถมศึกษา ให้เหมาะสมยิ่งขึ้นกว่าเดิม
3. เป็นแนวทางสำหรับผู้เกี่ยวข้องกับกิจการลูกเสือได้พิจารณาคำแนะนำการให้วิชาลูกเสือมีคุณค่า และมีความสำคัญเพิ่มมากขึ้นในหลักสูตร ประถมศึกษา
4. เป็นแนวทางในการวิจัยเกี่ยวกับกิจการลูกเสือต่อไป

ศูนย์วิทยุทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย